

Lomsdal-Visten
nasjonalparkstyre

Besøksstrategi

Lomsdal-Visten nasjonalpark/
Njaarken vaarjelimmedajve og Strauman
landskapsvernområde

Ei stille stund med fiskestanga ved Henriksvatnet. Foto: Carl Norberg.

Innhold

1	Innledning	3
1.1	Formål.....	3
1.2	Rammeverket	4
1.2.1	Verneformål	4
1.2.2	Fylkesdelplan.....	5
1.2.3	Forvaltningsplan	5
2	Kunnskapsgrunnlaget	6
2.1	Kunnskap om verneverdier	6
2.1.1	Sårbarhetsvurdering Skjørlægda	8
2.1.2	Kartlegging jaktfalk	9
2.1.3	Verneverdier og sårbare områder grotter/karst	9
2.1.4	Kulturminner	10
2.2	Kunnskap om friluftsliv	11
2.2.1	Brukerundersøkelse.....	13
2.2.2	Organisert friluftsliv	14
2.3	Kunnskap om reiseliv.....	15
2.3.1	Reiselivsstrategi Nordland	15
2.3.2	Reiselivsstrategi Sør-Helgeland.....	15
2.3.3	Reiselivsaktører rundt nasjonalparken	15
2.3.4	Destinasjonsselskap	16
2.3.5	Nøkkeltall for turisme på søndre Helgeland	16
2.3.6	Nasjonalparken som turistattraksjon	18
2.4	Kunnskap om næringsvirksomhet i nasjonalparken.....	20
2.5	Sammenstilling og situasjonsanalyse av kunnskap	21
3	Mål og strategiske grep	23
3.1	Strategiske grep.....	23
3.1.1	Kanalisering av ferdsel og satsing på innfallsporter	23
3.1.2	Informasjon.....	24
3.1.3	Bidra til lokal verdiskaping.....	25
4	Tiltaksplan	26

1 Innledning

I juni 2016 vedtok Lomsdal-Visten nasjonalparkstyre å sette i gang arbeidet med å lage en besøksstrategi for Njaarken vaarjelimmiedajve/Lomsdal-Visten nasjonalpark og Strauman landskapsvernområde. Besøksstrategi er en plan for hvordan forvaltningsmyndigheten vil gjennomføre besøksforvaltning for verneområdet. Besøksstrategien er et vedlegg til forvaltningsplanen og vil bli rullert når forvaltningsplanen rulleres. Tiltaksplanen rulleres årlig, men tiltak skal være innenfor de rammene besøksstrategien og forvaltningsplanen fastlegger.

Definisjonen på besøksforvaltning er:

å legge til rette for og styre bruken i en nasjonalpark slik at opplevelsen for de besøkende og den lokale verdiskapingen blir størst mulig, forståelsen for vernet økes og verneverdiene ivaretas

1.1 Formål

Formålet med prosjektet er å øke kvaliteten på besøksforvaltningen i Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve og Strauman landskapsvernområde. Besøksforvaltningen skal ivareta naturverdiene, gi bedre opplevelser for brukerne og øke muligheten for lokal verdiskaping rundt verneområdene. Besøksstrategien skal vise hvilke tiltak (informasjon, fysisk tilrettelegging, soneinndeling, oppsyn, overvåking etc.) som er nødvendig for å oppnå dette.

Verneområdeforvaltningen skal forvalte verneområdene slik at naturverdiene blir ivaretatt på lang sikt. Samtidig skal besøksforvaltningen legge til rette for og styre bruken av et verneområde, slik at opplevelsene for de besøkende og den lokale verdiskapingen blir størst mulig, forståelsen for vernet økes og verneverdiene ivaretas. Dersom det er motstridende målsettinger mellom ivaretagelse av verneverdiene, tilrettelegging for de besøkende og lokal verdiskaping, skal ivaretagelse av verneverdiene tillegges størst vekt.

Vistvatnan og Vistmannen. Klassisk høgfjellsnatur i Lomsdal-Visten med svært få besøkende. Foto: Carl Norberg.

1.2 Rammeverket

1.2.1 Verneformål

Verneformålet sier noe om hvorfor områdene ble vernet

Formålet med Lomsdal-Visten nasjonalpark er å:

Bevare et stort, egenartet og tilnærmet urørt naturområde. Bevare det biologiske mangfoldet med økosystemer, arter og bestander, geologiske forekomster, og kulturminner. Sikre variasjonsbredden av naturtyper og store sammenhengende barskogområder i regionen. Sikre grotter og karstformer mot all skade og mot at det fjernes biologisk eller geologisk materiale fra dem. Bevare, sammen med landskapsvernområdet i Indre Visten, et variert kystlandskap fra fjord til fjell på Helgeland.

Allmennheten skal gis anledning til naturopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor nasjonalparken er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området brukes til reindrift.

Formålet med Strauman landskapsvernområde er å:

Bevare et egenartet og stort skogkledd dalføre fra fjord til høyfjell med variert vassdragsnatur, særegne tidevannsstraumer og vannøkologiske forhold i Lakselvvatnet, geologiske forekomster og kulturminner. Strauman landskapsvernområde skal sammen med Lomsdal-Visten nasjonalpark/Njaarken vaarjelimmiedajve sikre et helhetlig vern fra fjord til fjell på Helgeland.

Allmennheten skal gis anledning til natur- og landskapsopplevelse gjennom utøvelse av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området brukes til reindrift.

I verneområdene er vi naturens gjester og ferdsel skal skje på naturens vilkår. Verneforskrifta slår derfor fast at all ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner. Organisert ferdsel og ferdselsformer som kan skade naturen må ha særskilt tillatelse fra forvaltningsmyndigheten – hva dette er framkommer av forvaltningsplanen. Så lenge organisert turvirksomhet til fots ikke skader naturen er det tillatt. Ut over dette slår verneforskrifta fast at motorisert ferdsel er forbudt (med visse unntak), og at bruk av modellfly – noe som også innbefatter bruk av drone – er forbudt.

1.2.2 Fylkesdelplan

I forbindelse med verneprosessen ble det laget en egen fylkesdelplan for Vevelstad og deler av Brønnøy, Vefsn og Grane kommuner. Fylkesdelplanen fastsetter rammer for kommunenes planlegging i områdene utenfor verneområdet. Som del av arbeidet med fylkesdelplanen ble det også laget en oversikt over prioriterte tiltak innenfor blant annet reindrift, reiseliv, friluftsliv og kulturhistorie. Fylkesdelplanen har dermed vært et viktig verktøy i besøksforvaltningsprosessen.

1.2.3 Forvaltningsplan

Forvaltningsplanen for Lomsdal-Visten og Strauman ble godkjent i 2013. Forvaltningsplanen konkretiserer og forklarer hvordan verneforskrifta skal praktiseres. Forvaltningsplanene veier vern mot bruk innenfor rammene av verneforskrifta.

I forvaltningsplanen tas det stilling til tilrettelegging for friluftslivet. Her slås det fast at tilrettelegging for ferdsel primært skal skje langs løyper angitt i fylkesdelplanen eller i samsvar med nasjonalparkstyrets sti- og vardeplan¹. Vedlikehold av eksisterende bruer, klopper og rydding av sti er tillatt. Nasjonalparkstyret kan også gjøre endringer i stier dersom det er behov for det på grunn av slitasje eller av hensyn til verneverdier. Den eneste stien som kan rødmerkes er den som brukes til Sjøbergmarsjen. Merkinga av denne stien skal skje i tråd med «Merkehåndboka».² Merking utover dette skal skje i form av tradisjonell varding i samsvar med sti- og vardeplanen. Vardinga skal skje av SNO eller av andre som nasjonalparkstyret har engasjert.

Forvaltningsplanen slår fast at organisert ferdsel i grottene i nasjonalparken er søknadspiktig. Med organisert ferdsel menes all ferdsel med mer enn fem deltakere.

Verneforskriftens § 3, punkt 1.3 åpner opp for at det kan gis tillatelse til å bygge nye hytter for allmennheten. Forvaltningsplanen slår fast at ved nybygging av hytter skal det stilles krav om at de står åpne for allmennheten.

Forvaltningsplanen har få føringer for reiseliv utover det som gjelder ferdsel generelt, men legger vekt på at sporløs ferdsel bør være målet for reiselivsbedrifter som opererer innenfor verneområdene.

¹ <http://www.nasjonalparkstyre.no/Lomsdal-Visten/Planer-og-publikasjoner/Sti-og-vardeplan/>

² <http://www.merkehandboka.no/>

2 Kunnskapsgrunnlaget

Kunnskap om verneverdier, reiseliv og brukere er nødvendig for å få en god besøksstrategi. Lomsdal-Visten og Strauman er relativt nye verneområder og mye kunnskap kom frem gjennom arbeidet med verneplanprosessen og med fylkesdelplanen. Det har likevel vært nødvendig å hente inn ny kunnskap på flere områder.

2.1 Kunnskap om verneverdier

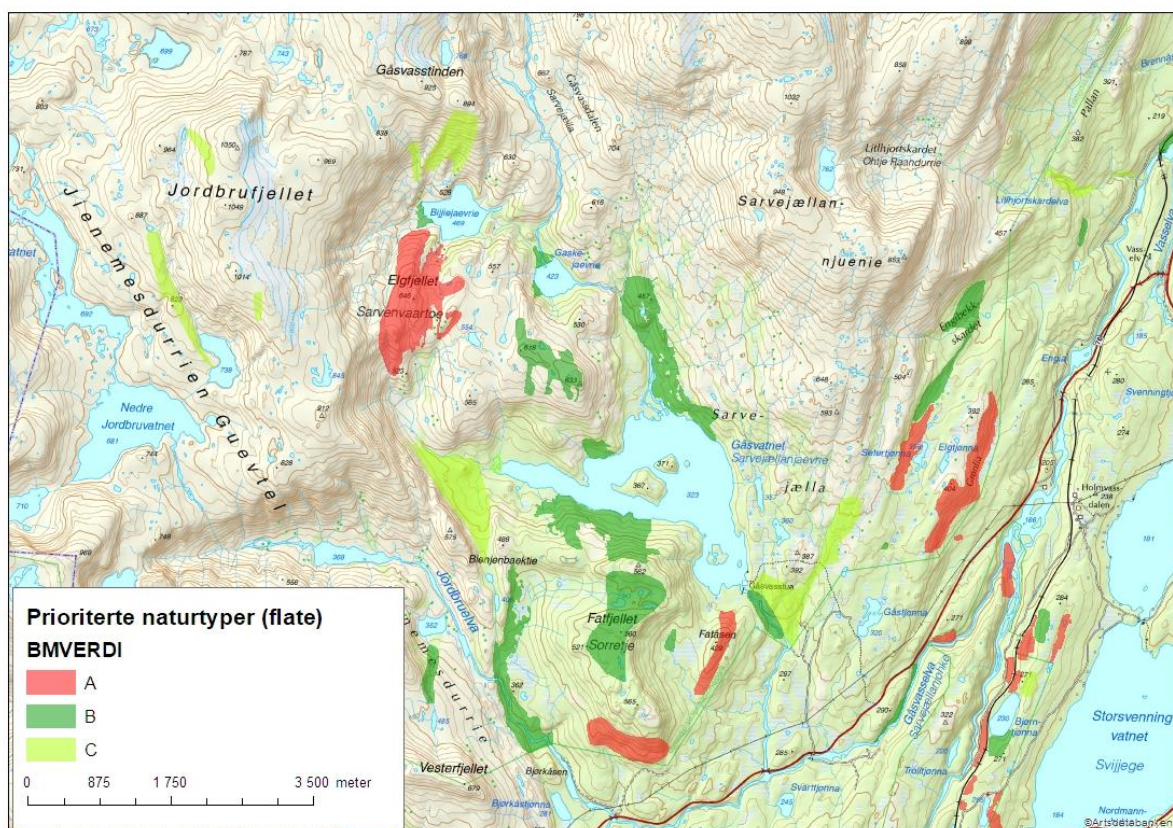
Vi har stort sett gode kunnskaper om verneverdiene i nasjonalparken. I samband med verneprosessen ble det gjennomført konsekvensutredninger for en rekke ulike tema. De som har størst betydning for kunnskap om verneverdiene er konsekvensutredningen for naturmiljø ([Siste Sjanse rapport 2004-5](#)), kartlegging av biologisk mangfold ([Miljøfaglig Utredning rapport 2004:3](#)), supplerende undersøkelser for biologisk mangfold og vilt ([Miljøfaglig Utredning rapport 2004:30](#)) og befaringsrapport om karstformer og verneverdier i Lomsdal-Visten (Stein-Erik Lauritzen, 2004).

Jordbruelva med sin ville foss, vassdragsnatur og grotteløp er en del av verneverdiene. Foto: Carl Norberg.

Kartlegginga av biologisk mangfold viste at det i nasjonalparken er 19 svært viktige naturtypelokaliteter.³ 58 viktige og 45 lokalt viktige. Det er knyttet særlig store naturverdier til kalkrike områder i fjellet, rik edelløvsskog, kalkskog, urskog/gammelskog og bekkekløfter. I kartleggingsarbeidet ble det påvist 44 såkalte rødlistearter. Norsk rødliste er en oversikt over arter som har risiko for å dø ut i Norge.⁴ Senere kartlegginger og observasjoner har påvist flere, og mer informasjon om dette finner man i www.naturbase.no. I tillegg til tidligere kartlegginger har det vært nødvendig å supplere kunnskapen (mer om dette senere i kapittelet).

Området rundt Sarvejællanjaevrie er et av områdene med høyest verdier knyttet til vegetasjon i nasjonalparken, i tillegg til at det har høy brukerverdi. Området ble kartlagt under verneprosessen, og det ble også gjennomført en kartlegging etter systemet «natur i Norge⁵» i området i 2012. Området har høye verdier knyttet til kalkskog, kalkrike områder i fjellet og gammel barskog. Det er også flere rike myrer i området. Stien inn til Sarvejællanjaevrie ble klopplagt i 2014. Kloppegginga har ført til styring av trafikken, og det har blitt gjort avbøtende tiltak på kjøretrasé for reindriften i samarbeid med reinbeitedistriktet.

Kartet viser prioriterte naturtyper etter verdi. I området rundt Sarvejællanjaevrie er det stor variasjon av områdetyper, fra kalkrik fjellbjørkeskog til myrområder og kalkrike områder i fjellet.

³ Kartlegging og verdisetting er gjort etter DN-handbok 13

⁴ For mer informasjon se <http://www.artsdatabanken.no/Rodliste>

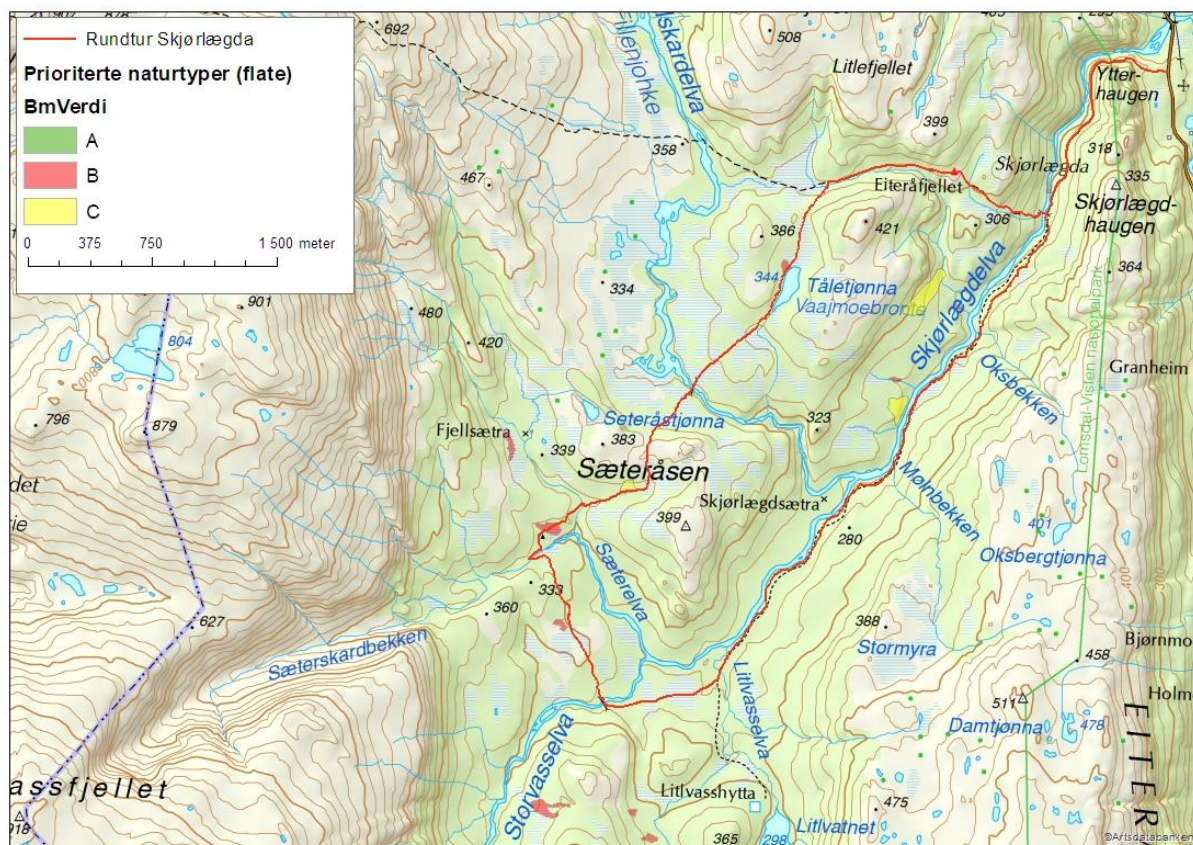
⁵ <http://www.miljodirektoratet.no/no/Tjenester-og-verktoy/Database/Natur-i-Norge/>

2.1.1 Sårbarhetsvurdering Skjølægda

Skjølægda er ett av tre tidligere barskogreservat som ble innlemmet i nasjonalparken. I de tidligere naturreservatene ble det ikke gjort kartlegginger under verneprosessen. Metodikk for kartlegging var en annen på slutten av 80-tallet enn det er i dag og særlig i Skjølægda er det svært mangelfull kunnskap, samtidig som det er et mye brukt område med flere husværer for allmennheten.

Miljøfaglig utredning har på vegne av nasjonalparkstyret gjennomført en sårbarhetsvurdering. Oppdraget har vært å vurdere sårbarhet tilknyttet naturverdier som følge av ferdsel, samt vurdering av naturverdier knyttet til arts- og naturtyper. Områdene som har vært vurderte er: Sandvikbakken – Fjellgården – Sæterskardhytta – Litlvasshytta – Sandvikbakken. I tillegg har det blitt gjennomført naturtype- og artskartlegging på de tidligere gårdene/setrene og andre utvalgte områder.

Undersøkelsene har avdekket 17 naturbaselokaliteter: 13 rikmyrer, 2 rike barskoger og 2 rike kilder. To rødlistearter (rustdoggnål og gubbeskjegg) knyttet til gammel barskog ble registrert. Sårbarhetsvurderingen knytta til sti/rundtur er gjort etter metodikk som er under utarbeidelse av Norsk institutt for naturforskning. Det ble også gjort sårbarhetsvurderinger av eksisterende stier/traséen «Skjølægda rundt». Sårbarhetsvurderingen viser at stien tåler dagens ferdsel godt, og at en økning vil være uproblematisk. Ved stor ferdselsøkning på rundturen vil det bli behov for klopplegging på rikmyrer.

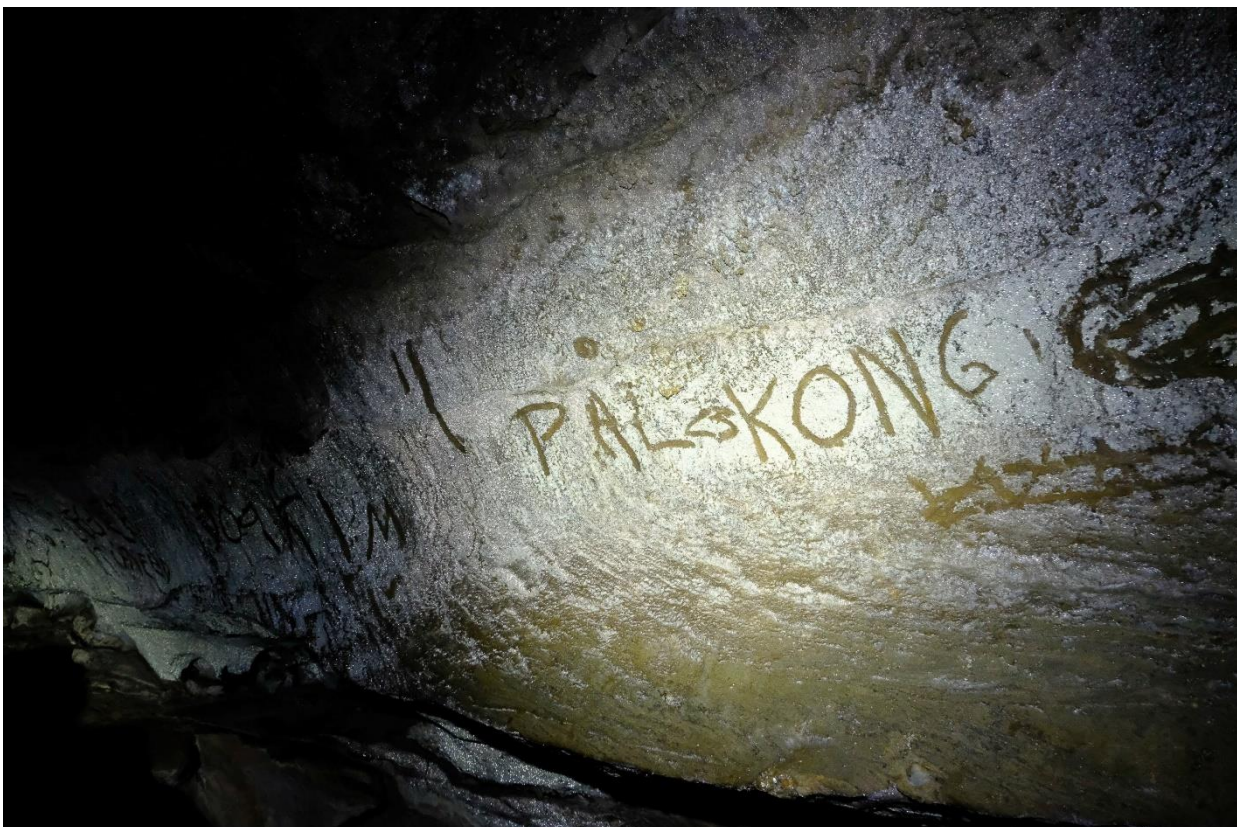
Kartet viser prioriterte naturtyper i Skjølægda. Kartleggingen er ikke ei totalkartlegging, men knyttet til områdene med ferdsel. Naturtypene er rikmyr, kilde og rik barskog.

2.1.2 Kartlegging jaktfalk

Det har dessverre ikke vært mulig å få inn ytterligere kunnskap om jaktfalk under prosjektperioden. Leting/registrering av jaktfalk er prioritert hos naturoppsynet lokalt, men de siste årene har det vært få observasjoner av jaktfalk og ingen registrerte hekkinger. Dette til tross for at det i konsekvensutredning for Lomsdal-Visten, deltema naturmiljø (Siste Sjanse rapport 2004:5), er registrert 8 hekkelokaliteter innenfor verneområdet.

2.1.3 Verneverdier og sårbare områder grotter/karst

For å få økt kunnskap om verneverdier og sårbare områder for karst har det blitt gjennomført en fagdag samt befaring med Stein Erik Lauritzen fra Universitetet i Bergen. Befaringa viste tiltagende ødeleggelser i en av de mest sårbare grottene i området (Invasjonsgrotta) og nasjonalparkstyret fattet derfor strakstiltak i form av fjerning av stiger (uklart hvem som har satt opp disse). Det har også blitt utarbeidet forslag til informasjonsplakater om sårbarheten i grotter og gitt innspill til undervisningsopplegg. Arbeidet følges opp med ytterligere kartlegginger i 2018 og 2019.

Ødeleggelser i Invasjonsgrotta, Jordbrudalen. Foto: Carl Norberg.

2.1.4 Kulturminner

Nasjonalparken har kulturminner fra flere ulike tidsepoker. Flere av de eldre kulturminnene (steinalder) er svært sårbare og bør ikke eksponeres for økt ferdsel (møte med Nordland fylkeskommune, kulturminnemyndighet april 2018). De fleste av de samiske kulturminnene er automatisk freda. Man må også anta at mange av vardene og hellerne er samiske kulturminner og dermed også automatisk freda. De fleste av disse tåler økt eksponering, men må beskyttes mot ødeleggelse som flytting/riving av stein. Vardene er et eksempel på et levende kulturminne som kan gjenoppbygges, men man må forsikre seg om at det er vegvisere og ikke grensemerker eller lignende.

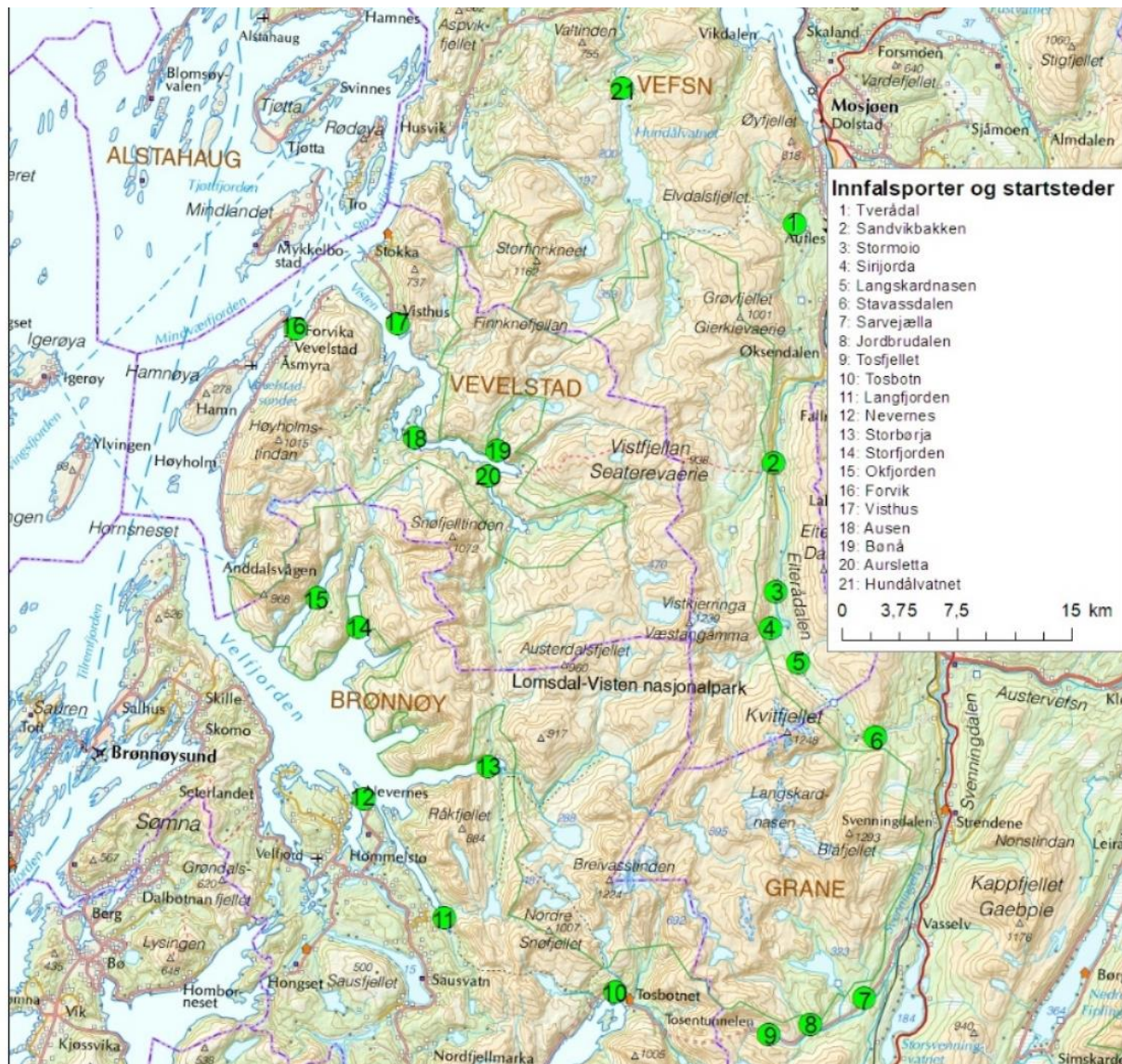
Mange av kulturminnene i nasjonalparken er avhengig av bruk for å bli tatt vare på. Dette gjelder blant annet fjell- og fjordgårdene og enklere husværer som skogstuer og gammer. I dag står Fjellgården i Skjærlægda og Auslia (utenfor nasjonalparken) i Visten åpne. I fjordene er gårdene private (bortsett fra Miljødirektoratets hus i Lislbørja) og brukes enten som fritidsboliger eller er forfalt. Av kulturhistorisk verdi kan Lakselvgården, Sørmarka og Lislbørja trekkes fram. Dette er bygninger der det i liten grad har blitt gjort fasademessige endringer. Det er flere enkle husværer i nasjonalparken som står åpne, og disse er både privat og offentlig eiendom: Strompdalen skogstue, Lomsdalskoia, skogstua i Vesterdalen (Langåsetra), telegrafhyttene i hhv Svartvasskogen og Sæterskardet. Strompdalskoia driftes av DNT Sør Helgeland som har gjort en større jobb med renovering og musetetting. De andre har i større eller mindre grad behov for vedlikehold.

Skyteskår fra Børjeneset, brukt under villreinjakt. Foto: Carl Norberg.

2.2 Kunnskap om friluftsliv

Lomsdal-Visten har mange startsteder. Gjennom arbeidet med fylkesdelplanen ble det vedtatt fire innfallsporter: Nevernes (Brønnøy), Forvik (Vevelstad), Tverådalen (Vefsn) og Stavassdal (Grane). I tillegg har nasjonalparkstyret vedtatt at Sarvejælla i Grane skal være en innfallsport med særlig vekt på formidling av samisk historie i området. Det er svært varierende bruk av de ulike startstedene.

De siste årene har det blitt gjennomført elektroniske ferdselsteller av besøkere på fem steder:

- Ny sti Aursletta-Lakselvatnet (ca 200)
- Lakselvatnet-Laksmarkdalen (ca 200)
- Stavassgården-Stavatnet (1870 i 2017)
- Sti til Sarvejællanjaevrie (644 i 2017)
- Sti fra Sandvikbakken inn i Skjørlægda (1369 i 2017)

Dette er totaltall, det betyr at både de som er på veg inn og de som er på veg ut av området er med. Tellerne har stått ute fra begynnelsen av mai til oktober. For Sarvejællanjaevrie ble sesongen kortere pga feil på teller etter 24. august.

De fleste som er på lengre turer i Lomsdal-Visten er godt forberedte. Vi opplever imidlertid at henvendelsene fra særlig utenlandske turister øker. Det er vanskelig å nå fram til disse med rett informasjon. Når vi skriver at «Lomsdal-Visten er krevende» er det sannsynligvis en del besøkende som ikke har forutsetninger for å forstå hva dette innebærer. Det er en utfordring å tydeliggjøre særpreget og vanskelighetsgraden turer i Lomsdal-Visten har. Dersom dagens trend med økende interesse for natur og friluftsliv fortsetter, vil dette kunne være en økende problemstilling i tida framover.

En reinkalv som forteller historien sin, minner besøkende på hvorfor vi skal ha hunden i bånd når vi ferdes i naturen. Foto: Carl Norberg.

2.2.1 Brukerundersøkelse

Det ble sommeren 2017 gjennomført en brukerundersøkelse i tilknytning til ti startsteder i nasjonalparken. Det praktiske arbeidet ble utført av lokal SNO/forvalter med hjelp fra enkelte grunneiere. Analyse ble gjort av Oslo Economics og Nord universitet.

Undersøkelsen ble gjennomført i to deler: Først en kasseundersøkelse der man fylte i et enkelt svarkort på stedet (517 svar), og deretter en etterundersøkelse for de som la igjen e-post (67 svar).

Spesielt for Lomsdal-Visten er det at 61 prosent av de besøkende er lokale. Dette skiller seg sterkt ut fra de andre nasjonalparkene i Nordland som har gjennomført brukerundersøkelse. Til sammenligning påviste undersøkelsen bare 13 prosent lokale besøkende hos «nærmeste nabo», Børgefjell. Gjennomsnittsalderen var 46 år, og kjønnsfordelingen var på 50 prosent kvinner og 50 prosent menn. 75 prosent har utdanning fra universitet eller høyskole. De fleste har vært på tur i nasjonalparken tidligere og det er en relativt høyere andel som er på tur med barn enn i de andre nasjonalparkene i Nordland (16 prosent). Av utlendinger er det flest svensker, fulgt av finner og tyskere.

De som besøker Lomsdal-Visten er interessert i et tradisjonelt tur- og høstingsfriluftsliv og de fleste har lang erfaring med å være på flerdagersturer. De som besøker Lomsdal-Visten dras til området for å oppleve helt spesiell natur, og fordi nasjonalparken er lite tilrettelagt med mye uberørt natur, og dessuten fordi man treffer få andre besøkende. Fiske er også viktig for mange.

Alle nasjonalparkene i Nordland har besøkende med relativt høy grad av purisme (altså at man ønsker liten eller ingen tilrettelegging). Det er mange av de som er på tur i Lomsdal-Visten som går utenfor etablerte stier (20,9 prosent som av og til går på sti og 23,9 prosent som sjelden eller aldri går på sti på tur i Lomsdal-Visten). For de som går flerdagersturer overnatter halvparten i telt/lavvo/under åpen himmel.

Stort sett er de fleste fornøyde eller ganske fornøyde med tilretteleggingen i Lomsdal-Visten. Man er godt fornøyd med muligheter for parkering, bruer og informasjonsplakater. Det etterlyses likevel bedre og mer tilgjengelig informasjon på nett, særlig om toppturer og vadeplasser.

Svarene fra Stavassdalen skiller seg ut fra de andre kassene, og det er her det er flest besøk. Det er også her det er flest førstegangsbesøkende og færrest svar fra folk som har vært på flerdagersturer. Det kan tyde på at de fleste som besøker Stavassdalen ikke er inne i selve verneområde, men like fullt har de en opplevelse av å være i nasjonalparken. Stavassdalen er relativt lett tilgjengelig og vil dermed være et sted som egner seg for tilrettelegging for andre grupper enn den «vanlige» fjellfareren.

2.2.2 Organisert friluftsliv

Både Brurskanken turlag og Brønnøysund turlag har aktiviteter i nasjonalparken. Aktivitetene varierer: Brønnøysund turlag har de seneste årene hatt flerdagersturer og Brurskanken har hatt flere dagsturer/toppturer inn i nasjonalparken. Brønnøysund turlag drifter dessuten Strompdalskoia, og Brurskanken drifter Stavassætra som ligger rett utenfor nasjonalparken. Vefsn jeger- og fiskeforening har to hytter i nasjonalparken, men ingen organisert aktivitet i selve nasjonalparken. Brønnøysund jeger- og fiskeforening har hytte og gapahuk ved Børjeøra (utenfor nasjonalparken) og har hånd om fiskekortsalg for Lomdsalseiendommen (på vegne av Helgeland Kraft).

Begge turlagene og Vefsn JFF har vært aktive i rådgivende utvalg og gitt innspill til prosessen med besøksstrategi.

Fellestur til Vistkjerringa i regi av Brurskanken turlag. Foto: Anne Krutnes.

2.3 Kunnskap om reiseliv

Det har blitt avholdt to møter med reiselivsaktører (Vevelstad og Vefsn) og det har blitt samlet inn informasjon om ulike aktører.

2.3.1 Reiselivsstrategi Nordland

Visjonen for reiselivsstrategi for Nordland (NFK) er: Mat, kultur og natur! Nordland skal levere opplevelser i verdensklasse. Besøkende i Nordland skal møte bærekraftige reiselivsdestinasjoner med kvalitet i alle ledd. Målet for strategien er følgende: Samarbeid og nyskaping skal bidra til bærekraftige reiselivsbedrifter og lokalsamfunn.

Reiselivsstrategien trekker også fram en del tiltak som skal gjennomføres og som vil kunne påvirke nasjonalparken. Det skal skiltes til blant annet nasjonalparkene.

Reiselivsarena Nordland skal utvikles som møteplass med vekt på å utvikle opplevelsesnæringen. Man skal utvikle konsepter innen sykkel, vandring, samisk reiseliv, samt aksene Værnes – Bodø med fokus på Nordlandsbanen som opplevelsesprodukt. Man skal tilrettelegge for økt verdiskaping i opplevelsesnæringene med utgangspunkt i kultur, kunst, historie og tradisjoner fra Nordland. Videre skal man bidra til etablering av en arena for aktører innen naturbaserte opplevelser for å sikre en koordinert utvikling mellom offentlige forvaltere (eks. nasjonalparker) og opplevelsesnæringene.

2.3.2 Reiselivsstrategi Sør-Helgeland

Reiselivsstrategien for Sør-Helgeland sier at «[r]eiselivsutviklingen på Sør-Helgeland vil handle om å foredle råvaren som ligger i den unike naturen og kulturen, og levere kvalitet i alle ledd i møtet med turisten [...] [d]et gjelder å fylle naturen og kulturen med meningsfullt innhold som er tilpasset målgruppen som vi søker.»

Målene i strategien er å utvikle bærekraftige bedrifter, tilby helhetlige produkter, bli landets «sykkel- og havkajakkmekka», samt å være et tydelig reisemål. Nasjonalparken er i liten grad løftet fram som trekkfaktor til Sør-Helgeland (strategien ble vedtatt i 2011, to år etter at nasjonalparken ble opprettet).

2.3.3 Reiselivsaktører rundt nasjonalparken⁶

Det er i dag ingen som har faste aktiviteter knyttet til nasjonalparken. I Indre Visten er det to aktører som holder til rett utenfor verneområdet: Bønå og Aarstrand gårder. De tilbyr begge overnatting og utleie av båt. Bønå har i tillegg konferansemuligheter og tilbyr bevertning og guiding. Det er også andre reiselivsbedrifter i Vevelstad som tilbyr overnatting, fiske, båtutleie og bevertning. Bedriftene ønsker at nasjonalparken blir et tydeligere varemerke. De ønsker ikke flest mulige besøkende inn i nasjonalparken, men

⁶ For fullstendig oversikt over reiselivsaktører, se: <https://bit.ly/2wIMYGu>

at nasjonalparken blir et større trekkplaster som fører til at flere stopper opp i Vevelstad. Fra Vevelstad ønsker man også større fokus på Vistenfjorden og nasjonalparken som padlemål.

I Brønnøy er det ingen som per dags dato tilbyr aktiviteter i nasjonalparken. Nevernes havn er innfallsport og her er det ei utstilling som er åpen i sommersesongen. Nevernes havn har større potensiale som lavterskeltilbud og det vil være mulig å få på plass både natursti og utkikkspunkt herfra. Velfjord camping og overnatting ønsker tilrettelegging (skilting og parkering) i Tosbotn for gjester som vil dra på egne dagsturer. De ser også for seg at de på sikt kan tilby guiding og opplevelser i nasjonalparken.

Naturlige Helgeland, opplevelsesleverandør med base i Mosjøen, ønsker å tilby flerdagersturer i nasjonalparken. De ser også behov for enkle stoppesteder for å løfte nasjonalparken som attraksjon, som utkikkspunkt utenfor nasjonalparken. Andre aktører i Vefsn er Holmen gård som tilbyr overnatting, kurs- og konferanse og bevertning og Trollvar som har aktivitetspark i randsonen til nasjonalparken i Tverådal. Fru Haugans hotell sprer også informasjon om nasjonalparken og har i de siste årene blitt mer og mer opptatt av å kunne tilby sine besøkende utendørsopplevelser.

I Grane er det ingen reiselivsaktører som bruker nasjonalparken i dag. Det har tidligere vært guiding i noen av grottene som i dag ligger inne i nasjonalparken. Svenningdal camping ønsker å få tilrettelagt korte turer inn mot nasjonalparken. Laksforsen er den største turistattraksjonen i Grane og på Laksfors er det ei utstilling med en mindre del som omfatter nasjonalparken. Her kan det også være aktuelt med mer informasjon utendørs.

2.3.4 Destinasjonsselskap

Helgeland Reiseliv er et samlet destinasjonsselskap for hele Helgeland, med reklame for området og muligheter for booking mm. Flere av aktørene rundt nasjonalparken er samarbeidspartnere, i tillegg til at kommunene er med. Noen av de små aktørene har valgt å stå utenfor. I tillegg er det andre samarbeidsorganer med ulik organisasjonsgrad og aktivitet, som Visit Vevelstad og bedriftsnettverket «Opplev Helgeland». Det har også blitt gjort noe arbeid med å starte opp et bedriftsnettverk knyttet til nasjonalparken, men dette ligger i skrivende stund på is.

2.3.5 Nøkkeltall for turisme på søndre Helgeland

De største turistattraksjonene nær verneområdet er hhv langs E6 og Kystriksvegen (RV17). Langs Kystriksvegen er avstikkeren til Torghatten den største attraksjonen med rundt 50 000 antall besøkende. Torghatten ligger i Brønnøy kommune, 17 km fra Kystriksvegen og 54 km fra innfallsporten til Lomsdal-Visten på Nevernes. Mosjøregionen har flest overnattingsdøgn med sine 56 778 i 2017, mens Brønnøysundregionen har

35 481.⁷ I Mosjøregionen er det 20 prosent utlendinger, mens tallet for Brønnøysundregionen er høyere med sine 30 prosent. Felles for begge regionene er at camping og annen overnatting har en høyere andel utlendinger enn hotellene. Tyske turister er det desidert flest i begge regionene (hhv 48 prosent i Brs og 27 prosent i Msj), og etter disse følger svenske turister. Turismen er i all hovedsak sommerbasert, men Helgeland Reiseliv har også i løpet av det siste året forsøkt å få fram vinteraktiviteter og helårsturisme.

Særlig Mosjøregionen opplever mye gjennomfartsturisme som stoppested langs E6. Det har i de siste årene blitt gjort satsninger på opplevelsesbasert turisme som vil kunne føre til en økt stopover-effekt og som vil kunne føre til økt dagsturturisme til innfallsportene i nasjonalparken. I Mosjøen er Via Ferrata og zip-line på Øyfjellet kommet på plass, mens en klatrepark planlegges i tilknytning til dette. Øyfjellet ligger straks nord for nasjonalparken, med god utsikt til noen av de mest ikoniske toppene i nasjonalparken: Visttindan og Finnknean. I Grane finnes i dag et raftingfirma som ser for seg videreutvikling med blant annet stisykling/downhillsykling, samt organiserte fjellturer inn i nasjonalparken og havpadling i Vistenfjorden.

I Brønnøyregionen er det Vega og Torghatten som er de store destinasjonene. Her ligger den største satsningen på aktiviteter rettet mot kyst og det er svært få aktiviteter/satsninger knyttet til innland/fjell.

⁷ statistiknett.no

Nevernes Havn – senter for kystkultur. Foto: Nevernes Havn.

2.3.6 Nasjonalparken som turistattraksjon

Topografien i Lomsdal-Visten gjør den til en relativt utilgjengelig nasjonalpark med tanke på tradisjonell fotturisme. Derimot har nasjonalparken et uforløst potensial knyttet til utkantene. På kysten er fjordene i seg selv en attraksjon (som vi blant annet har sett at National Geographics cruise har benyttet seg av de seneste årene). Grane og Vevelstad kommuner er nasjonalparkkommuner. For Granes del har kommunen i liten grad brukt denne statusen til å promotere seg selv som destinasjon. Vevelstad kommune har i de seneste årene i større grad valgt å bruke nasjonalparkstatusen som et ledd i en økende satsning på turisme, blant annet i promoteringen via [Visit Vevelstad](#).

Attraksjon	Kommentar
Storklumpen (Blåfjellet)	Høyeste fjell i NP, krevende topptur, letttilgjengelig utkikkspunkt (Stavassdal).
Vistenfjorden	Norges reneste fjord, daglig hurtigbåt, mulighet for selvguiding.
Strauman, tidevannsstrøm	Spektakulær tur langs tilrettelagt sti fra Aursletta, eller med båt.
Fossefall	Jordbruforsen, Breivassforsen, Granåsforsen, Klavesmarkforsen, Fallforsen, Medheiforsen m.fl. Flere krever lengre gange/er vanskelige å nå, Skardforsen (som ses fra E6) er et unntak.
Visttindan	Toppturmål, ikoniske fjellformasjoner.
Breidvasstind	Toppturmål. Høyeste fjell i Brønnøy.
Finnknean	Toppturmål. Ikonisk fjellformasjon. Gammelt seilingsmerke.
Fjordene i Velfjorden	Storslåtte landskap, bosettingshistorie, krever egen båt/skyss for å besøke.
Fjellgårdene Auslia og Eiteråfjell	Fjellgårder. Åpne husværer, dagsturer.
Strompdalen og Lomsdalen	Tidligere fjellgårder der innmarka fremdeles er synlig/holdes åpen. Viktige steder for historiefremføring.
Andalshatten	Markant topp, geohistorie, mulige «selfie-spot» fra Horn og Andalsvåg.
Nevernes havn	Kystkultursenter, enkel utstilling om NP.
Karstområder	Behov for tilrettelegging for selvguiding/informasjon.
Grotter	Bør ikke tilrettelegges pga sårbarhet og fare for ødeleggelse.
Stavassgården	Rekonstruert tun, åpent/utleie av husvær, lavterskel turmål (familievennlig).
Samiske kulturminner/kulturhistorie	Ofte små og unnselig, krever formidling.
Samisk reindrift	I liten grad tilgjengelig i dag. Mulighet for formidlingsutvikling.
Bosetningshistorie og kulturminner fra bosetning 16-1900	Kulturlandskap og bygg/synlige rester etter bosetning.
Kulturminner fra eldre steinalder	Bør ikke tilrettelegges pga sårbarhet og fare for ødeleggelse.

2.4 Kunnskap om næringsvirksomhet i nasjonalparken

Stort sett hele nasjonalparken ligger i Jillen-Njaarke reinbeitedistriktets område. I sør er det et område som brukes av Voengeleh-Njaarke. Nasjonalparken brukes som helårsbeite for den vestre sijtegruppen i Jillen-Njaarke. Det er et permanent merkegjerdet i Sarvejælla. Dette gjerdet har blitt noe oppgradert de siste årene. Distriktet har ingen gjeterhytter inne i nasjonalparken, men har uttrykt at det er behov for dette. Det har blitt holdt to møter med Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt der besøksstrategien har blitt diskutert. Reinbeitedistriktet stiller seg positive til enkel tilrettelegging i utkant/randsonen av nasjonalparken, men fremholder at Lomsdal-Visten må få fortsette å være et område uten stor grad av tilrettelegging. Reinbeitedistriktet ønsker ikke ei økning av ferdsele fra Tverådalen dersom vindmølleparken på Øyfjellet blir bygd.

I Grane driver Brurskanken rein med videreforedling av reinkjøtt. Flere aktører med tilknytning til Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt har ønsket å få opp et anlegg for formidling av samisk kultur og historie i tilknytning til innfallsporten Sarvejælla.

Sau på beite i Innervisten. Foto: Kaia Aarstrand.

I Grane og Vevelstad blir store områder brukt til sauebeite. I Vefsn og Brønnøy brukes stort sett bare utkanten av nasjonalparken, selv om det tidligere har vært beitet på et større areal. I Indre Visten er det et gjerde for tidlig beiting i Sommarsetvika og i Svenningskardet i Grane er det sankegjerdet og ei gjeterhytte.

Både sau- og reineiere har hatt problem med løshunder som jager dyr. Stavassdalen er kalvingsområde for rein, og det beiter mye sau her sommer/høst. I 2017 ble det satt opp nye skilt i Stavassdalen og på stien mot Sarvejællajaevrie for å minne om å ha hundene i bånd. Med økt ferdsel fra nye brukergrupper må man ta høyde for at denne typen konflikter kan oppstå og være føre var med informasjon mm.

2.5 Sammenstilling og situasjonsanalyse av kunnskap

Kunnskapsgrunnlaget for nasjonalparken og landskapsvernområdet er godt. Med de supplerende undersøkelsene som har blitt gjort har man gode kunnskap om så vel verneverdier som bruk og brukere.

Dagens ferdsel i Lomsdal-Visten er beskjeden sammenlignet med mange andre nasjonalparker i Norge. Kunnskapsgrunnlaget viser at nasjonalparken tåler økt ferdsel uten at det vil true verneverdiene. Topografien i Lomsdal-Visten tilsier dog at ferdsel i de indre delene av nasjonalparken vil være begrenset også i framtida. Dette samsvarer også med de ønskede brukeropplevelsene for de som besøker Lomsdal-Visten. De ønsker seg områder med lite tilrettelegging og villmarkspreget natur. Derimot er det et potensial for økt ferdsel i ytterkantene av nasjonalparken og randsonen.

Grottene er den mest sårbare verneverdien i nasjonalparken per i dag. Det er også her vi har sett forverret tilstand for verneverdiene etter nasjonalparkens opprettelse. Det bør derfor ikke legges til rette for økt ferdsel i grottene. I dag er det kun Grane barne- og ungdomsskole og Nord universitet som har organisert ferdsel i grottene. Det bør utvises svært stor varsomhet ved eventuelle dispensasjoner for kommersiell guiding/stilles strenge krav til kunnskap dersom noen søker om guiding i de mest sårbare grottene som Invasjonsgrotta. Det bør skiltes om varsomhetsregler for ferdsel i grotter langs sti på veg inn til Jordbrudalen. Kvannliryggen i Visten er et område som tåler økt bruk. Her kan det utvikles opplegg for selvguiding der besøkende kan få se på smågrotter, kilder og doliner, og andre overflateformer karakteristiske for karstområder. Området har også botaniske kvaliteter siden det er et kalkrikt område.

En del av de hekkende rovfuglene er sårbare for ferdsel på vårvinteren. Dette gjelder særlig jaktfalken, som er i nedgang. Dagens vinterferdsel er imidlertid begrenset og foregår i svært liten grad i hensynsområdene til aktuelle hekkelokaliteter. Topografien i størstedelen av nasjonalparken tilsier ikke at ferdsel vinterstid kommer til å øke. Det er imidlertid økende interesse for toppturer og enkelte toppturmål, som Steinlikammen, Breivasstind og Storklumpen kan være i konflikt med reinbeitenæringa i kalvingstida/under vårflytting. Det bør også komme på plass ytterligere informasjon (ute og på nett) om båndtvang i hekketider og i forhold til sau og rein på beite.

I fylkesdelplanen for Lomsdal-Visten valgte man å ha én hovedinnfallspport fra hver kommune. Undersøkelsene viser at Skjørlægda er det startstedet med størst ferdsel inn i selve nasjonalparken i dag. Innfallsporten fra Vefsn foreslås derfor flyttet fra Tverådal og til Eiterådalen. På Øyfjellet planlegges en vindkraftpark som vil medføre store inngrep i terrenget. Brukerundersøkelsen viste at de som besøker Lomsdal-Visten ønsker å oppleve uberørt natur med liten grad av tilrettelegging. En flytting av innfallsporten vil i større grad harmonere med brukernes ønske og forventning for turer i Lomsdal-Visten. Skjørlægda er også et bedre dagsturmål i og med at man raskt er inne i nasjonalparken og fordi det er et område med muligheter for så vel barnefamilier som den som søker mer ekstreme opplevelser. Det bør legges til rette for mer informasjon om de gamle

boplassene, samt lokale navn mm i Skjølrlægda. Dersom ferdselen øker bør det på sikt vurderes klopplegging på stiene fra Litlvatnet og Fjellgården til Sæterskardhytta.

Havpadling er et satsningsområde på Sør-Helgeland. I møter med reiselivsbedriftene har det kommet ønsker om økt tilrettelegging for padling i Vistenfjorden. Våren 2019 blir det utarbeidet en padleguide, og det bør på sikt ses på muligheter for tilrettelegging av mulige leirplasser og gode steder for fuglekikking i fjorden. Dersom det kommer på plass utleie/lån av kajaker i Vevelstad vil også fjelltopper som Andalshatten bli mer lett tilgjengelig via kajakk. Det finnes også mulighet for kommersielle båtturer i så vel Vistenfjorden som Velfjorden, men per i dag er ingen som tilbyr dette.

Sykling er også et satsningsområde på så vel ytre som indre Helgeland. Det er ingen begrensninger på bruk av sykkel i nasjonalparken, utover begrensningene som er gitt av Friluftsløven. Det er imidlertid få destinasjoner inne i selve nasjonalparken som egner seg for tilrettelegging for sykkel og det har heller ikke kommet fram noen slike ønsker i løpet av arbeidet med besøksstrategien. Nasjonalparken har imidlertid et potensial som destinasjon for «bike and hike». Sykkelturen rundt nasjonalparken en tur der man får oppleve fjord, fjell og skog (brosjyre og informasjon finnes på nett, ruten er ikke skiltet), og det finnes også flere destinasjoner som egner seg for kortere turer:

- Eiterådalen med både toppturer (Steinlikammen, Grøvfjellet), dagsturer (Skjølrlægda) og reiselivsbedrifter (Holmen gård).
- Stavassdalen med dagsturmål (Stavatnet/Stavassætra) og topptur (Storklumpen). Det er ikke ønskelig med tilrettelegging for sykkel (skilting og opparbeidelse av sykkelsti) på strekninga Stavassdalen-Eiterådalen pga forstyrrelsen for rein på beite, og hva dette vil innebære av inngrep og kostnader.
- Tosbotn med dagstur (Bjørnstokkvatnan) og topptur (Breivasstind) og reiselivsbedrift (Tosbotn camping).
- Sykkeldestinasjoner mellom reiselivsaktører i Velfjord (Velfjord camping og hytter, Velfjordferie og Nevernes Havn).
- Forvik med fine toppturer (Høyholmstindan og Hornstind med flott utsikt inn i nasjonalparken). Handelsstedet Forvik er også «Velkommen syklist»-bedrift.

Stillhet og uberørthet er noen av kvalitetene besøkende ønsker å finne i Lomsdal-Visten – som her langs Sæterelva. Foto: Carl Norberg.

3 Mål og strategiske grep

Hovedmålet for besøksforvaltninga i Lomsdal-Visten nasjonalpark skal være å sikre og ivareta verneverdiene i nasjonalparken. Det er nettopp i verneverdiene besøks- og opplevelsesverdiene ligger og gjennom å ta vare på og forvalte det som var formålet med vernet vil man bevare særpreget – både for besøkende i dag og kommende generasjoner.

Delmål:

- Beholde opplevelsen av Lomsdal-Visten som «villmark» med få tekniske installasjoner og liten grad av tilrettelegging.
- Gi de besøkende gode opplevelser gjennom høy kvalitet på innfallsporter, startsteder og utkikkspunkt.
- Utvikle tilgjengelige utkikkspunkt i utkanten av nasjonalparken.
- Gjøre utvalgte startsteder mer tilgjengelige, samt synliggjøre nasjonalparken som merkevare og destinasjon.
- Bidra til økt verdiskaping i lokalsamfunnene.
- God samhandling med næringsaktørene som i dag bruker nasjonalparken, brukergrupper, reiselivsnæring og kommunene.

3.1 Strategiske grep

For å nå målene for besøksforvaltninga skal økt ferdsel kanaliseres til ytterkantene av nasjonalparken og områder som tåler økt trykk. Det skal også utarbeides informasjon som øker forståelsen av Lomsdal-Vistens særpreg. Informasjonen må også gjøre det lettere for de besøkende å velge «rett» tur eller mål ut ifra egne forventninger, ønsker, kompetanse/erfaring og fysisk form.

3.1.1 Kanalisering av ferdsel og satsing på innfallsporter

Økt ferdsel i Lomsdal-Visten skal kanaliseres til ytterkantene ved innfallsportene. Det skal utarbeides informasjonspunkt ved hovedferdselsveier (E6, Kystriksvegen og FV 76), noe som igjen skal bidra til å øke interessen for Helgeland som turistmål og gjøre nasjonalparken bedre kjent.

Det er i dag liten slitasje på vegetasjonen i nasjonalparken. Slitasjen er knyttet til enkelte stier, der noen har blitt klopplagt i foregående år (Strompdalen, Sarvejællanjaevrie). Klopplegginga har hatt ønsket effekt: Spredning av sti og markslitasje har gått tilbake. Skjørlægda i Eiterådalen er startstedet med mest besøk inn i selve nasjonalparken. Undersøkelsene som det er vist til i kapittel 2.1.1 viser at stiene i området tåler økt bruk og at man ikke kommer i konflikt med verneverdiene. Likevel, ved økt bruk av rundturen (mellom Sæterskardhytta og Litlvatnet) må det påregnes klopplegging over rikmyrer (i dag er det stort sett ikke synlige spor etter ferdselen her).

Sarvejælla er sannsynligvis det området som har nest mest ferdsel inn i nasjonalparken, selv om tallene her er betydelig lavere enn for Skjølrlægda (se kapittel 2.2). Ferdsele er hovedsakelig knyttet til klopplagt sti til Sarvejællanjaevrie. Utenfor stien er det liten ferdsel. For å minimere terrengskader og potensielle brukerkonflikter skal det utredes videre arbeid med avbøtende tiltak på kjøretrasé til reindriftas merkegjerd. Arbeidet med å løfte området samiske historie skal også fortsette.

Stavassdalen er som vist den innfallspporten som har med flest besøkende. Det er imidlertid få som går videre på tur inn i selve nasjonalparken herfra. De som besøker Stavassdalen opplever likevel å være en del av landskapsrommet Lomsdal-Visten og det bør legges til rette for enkle besøksmål. Tilrettelagt utkikkspunkt langs Stavassvegen skal utvikles.

De vestlige startstedene har mindre besøk. Innfallsportene Nevernes og Forvik ligger utenfor nasjonalparken og det må jobbes med å få fram opplevelser som tar nasjonalparken «ut». Utkikkspunkt/natursti på Nevernes og selvguiding på hurtigbåten i Vistenfjorden er eksempler på dette.

Børjeøra-Strompdalen er attraktive besøksmål, men de har noe begrenset bruk på grunn av vanskelig adkomst (behov for privat båtskyss). Stiene har høy tåleevne, særlig etter at klopplaggingstiltak ble gjennomført. På sikt vil det være behov for omlegging/bearbeiding av stien i Sæterdalen på grunn av erosjon.

Det enkleste startstedet fra Brønnøy er Tosbotn. Tosbotn er et attraktivt startsted både for lokalbefolkningen i Brønnøy og Grane, men også for tilreisende som kommer med tog/buss og skal på turer på tvers gjennom nasjonalparken. De fleste som går inn i nasjonalparken fra Tosbotn skal enten mot Breivatnan eller Breidvasstind. Her er det sparsomt med vegetasjon og ferdselen skjer i all hovedsak på granitt. Området er dermed lite sårbart og tåler økt bruk. Det har ikke vært informasjon om nasjonalpark eller tilrettelagt for parkering i Tosbotn, men dette kommer på plass i samarbeid med grunneier, Brønnøy kommune og Helgeland Kraft høsten 2018.

3.1.2 Informasjon

Man må sørge for at riktig informasjon når riktig besøk. Det trengs et tydeligere brukerperspektiv i informasjon slik at det blir lettere for besøkende å finne informasjon som leder de på «rett tur». For den erfarne fjellvandreren vil en tur i Lomsdal-Vistens indre områder være en unik og storslagen opplevelse. For den uerfarne vil den samme turen kunne oppleves som vanskelig og kanskje skremmende. I besøksundersøkelsen ble det etterlyst mer og bedre informasjon, både på nett og ved startsteder.

Informasjonstavler bør i tillegg til generell informasjon om verneområdet ha temaplakater som tar opp stedrelevant informasjon. Informasjonsbehovet kan deles opp i tre:

- Turist på gjennomreise: Trenger informasjon om at de passerer en nasjonalpark og hvor man enkelt kan besøke denne. Aktuelle informasjonspunkt er: Forvik, Horn, Tosenkrysset,

Tosfjellet, Mosjøen camping, Laksforsen, porten til Nord-Norge og turistinformasjonene. For å få en vellykket opplevelse må turisten kunne sendes til et enkelt besøksmål. Målsettingen for å drive denne typen informasjon til ei gruppe som i dag i svært liten grad er «bruker» av nasjonalparken er ikke å få flere inn i selve nasjonalparken, men å kunne være en bidragsyter til lokal reiselivsutvikling.

- Dagsbesøkende: Mange lokale besøkende og en del tilreisende. Varierende grad av erfaring og behov for tilrettelegging. Trenger tilpasset informasjon til ulike grupper: Topptur-Trine, Familie-Fredrik, Utsikts-Ulla, Kultur-Kim og Spreke-Stina. Disse gruppene trenger framfor alt informasjon om hvor de finner turmål som passer dem og informasjonsplakater på startsted. Tilrettelegging skal skje i ytterkant og randsone: Strauman LVO, Bønådalen, Visthus-Kvannlivatnan, Nevernes, Stavassdalen, Skjørlægda.
- Langturgåerne. Ønsker informasjon for planlegging på forhånd av tur. Tips til turer/rutevalg og informasjon om snøforhold/vannføring mm. Ønsker ikke tilrettelegging.

3.1.3 Bidra til lokal verdiskaping

Nasjonalparkstyret skal også i fortsettelsen være en bidragsyter til lokal verdiskaping gjennom å utvikle en god infrastruktur bestående av relevant informasjon og aktuelle besøksmål. Forvalter skal også framover bidra til/arrangere vertskapskurs og tilby opplæring av turistverter o.l.

Villmarkscamp i Innervisten – et samarbeid med Helgeland Friluftsråd. Foto: Carl Norberg.

4 Tiltaksplan⁸

	Beskrivelse av tiltak	Finansiering	Samarbeidsaktører	Hvem gjennomfører	Periode
Lomsdal-Visten	Utarbeide ny heimeside			Forvalter	I arbeid
Lomsdal-Visten	Utarbeide nye vo-plakater	Tiltaksmidler		Forvalter	2018
Lomsdal-Visten	Utarbeide temaplakater	Tiltaksmidler	Kommuner, lag og foreninger	Forvalter m. fl.	2018-2020
Lomsdal-Visten	Opparbeiding innfallsport Sandvikbakken	Tiltaksmidler	Statskog, Kvalfors bygdelag	Forvalter, Statskog, Kvalfors bygdelag	2018
Lomsdal-Visten	Oppsetting av ståltavler: Stavassdalen, Sandvikbakken, fergekai Forvik	Tiltaksmidler		Forvalter	2018-2019
Lomsdal-Visten	Utarbeiding av ny informasjonsbrosjyre	Tiltaksmidler		Forvalter	2019
Lomsdal-Visten	Opparbeiding utkikkspunkt Stavassdal	Tiltaksmidler	Statskog	Forvalter	2018
Lomsdal-Visten	Oppgradering startsted Tverådal: ny tavle, dekke bru	Tiltaksmidler		Forvalter/lokal SNO	2018
Lomsdal-Visten/ Strauman	Padleguide	Tiltaksmidler	River North	River North/Thomas Holm Carlsen	2018
Lomsdal-Visten/ Strauman	Utkikkspunkt/tilrettelegging for padlere	Tiltaksmidler	Vevelstad kommune, Visit Vevelstad		2019-2020
Lomsdal/Visten	Informasjon om hensynstagede til reindrift	Tiltaksmidler	Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt	Forvalter	2019
Lomsdal-Visten	Selvguiding Vistenfjorden	Tiltaksmidler	Vevelstad kommune	Mye i Media	I arbeid
Lomsdal-Visten	Informasjonspunkt langs hovedferdselveger	Tiltaksmidler	Kommunene/Grane næringsutvikling		I arbeid
Lomsdal-Visten	Opparbeiding utkikkspunkt Nevernes	Tiltaksmidler	Nevernes Havn		2019-2020
Lomsdal-Visten	Opparbeide tradisjonell samisk boplass Sarvejælla	Tiltaksmidler/ Sametinget	Jillen-Njaarke reinbeitedistrikt, Sijti Jarng		2019-2020
Lomsdal-Visten	Parkering Tosbotn (skilting mm)	Tiltaksmidler	Brønnøy kommune	Forvalter	2018-2019
Lomsdal-Visten	Skilting, parkering Nevernes	Tiltaksmidler	Nevernes Havn	Forvalter	2019
Lomsdal-Visten	Kartlegging av punkter med mobildekning i Skjørlægda. Oppføring av informasjon.	Tiltaksmidler	SNO, Statskog	Forvalter	2019
Lomsdal-Visten	Restaurering bru mot Fjellgården	Tiltaksmidler	Statskog	Forvalter	2019

⁸ Tiltaksplanen rulleres årlig etter de retningslinjene som besøksstrategien og forvaltningsplanen gir.

Lomsdal-Visten nasjonalpark

Lomsdal-Visten nasjonalpark er et unikt stykke Helgelandsnatur, med grotter og fjorder, skog, høgfjell og topper.

Her er det lettgått og tunggått, Stein og frodige daler. Og masse vann. I vatn, fjorder og ville vassdrag.

Svømmetur mot Vistmannen. Foto: Carl Norberg.

Kontaktinformasjon

Telefon: 75 54 78 86

E-post: fmnopost@fylkesmannen.no

Nett: lomsdalvisten.no

Post: Postboks 1405, 8002 Bodø

Besøksadresse: Trofors jernbanestasjon, 8680 Trofors